

Dansekunst for hørselshemmede barn

Av Inger Cecilie Bertrán de Lis

1. Det søkes herved støtte til prosjektet Dansekunst for hørselshemmede med arbeidstittel «Honkey Monkey»

Jeg har vært heldig med å få støtte fra Fond for lyd og bilde til prosjektet med arbeidstittel «Honkey Monkey», og jeg venter svar fra Norsk Kulturråd i desember 2017. Støtten jeg har fått og søker er bare en delfinansiering. Jeg søker ExtraStiftelsen om resterende beløp, slik at prosjektet kan bli fullfinansiert.

Det finnes nesten ikke noe tilbud av scenekunst for hørselshemmede barn i målgruppen 1-4 år. Hørselshemmede barn leser via kroppsspråket og er opptatt av bevegelser og det visuelle. Jeg tror en danseforestilling med visuelle tablåer kan være svært viktig og opplevelsesrikt for hørselshemmede barn.

Kulturrådet skriver om Barnet og kunsten; «Alle barn har rett til å oppleve kunst og kultur for opplevelsens egen skyld, uavhengig av alder eller funksjonshemming» (Tina Østberg 2005)

Jeg ønsker å ta barn på alvor og vil tilstrebe en forestilling som kan kommunisere godt med hørselshemmete barna.

Jeg syns det er så viktig at hørselshemmede barn i denne alderen kan få mulighet til å se forestillinger som er tilpasset deres alderstrinn.

Etter positive erfaringer med å lage scenekunst for barn i forskjellige målgrupper (se nettside, icbproductions.com) ønsker jeg nå å gjøre et nytt undersøkende arbeid i hvordan jeg kan skape en magisk og visuell forestilling som kan kommunisere godt med hørsels hemmete barn, som jeg syns har fått altfor lite tilbud av dansekunst.

Jeg arbeider i et scenisk uttrykk som er svært visuelt, og som jeg mener passer spesielt bra for hørsel hemmede barn. Hørsel hemmede er opptatt av bevegelse, det visuelle, og det taktile.

Samtidig ønsker jeg at forestillingen, skal også være for andre barn som ikke har denne funksjonshemningen. Dette fordi jeg ønsker ikke at hørselshemmete blir en stigmatisert gruppe. Jeg tror det kan være en samlende effekt at det er en forestilling for alle barn, i denne aldersgruppen, men fokuset og utgangspunktet er å tilrettelegge forestillingen for hørsels hemmete barn.

2.Samarbeid med hørselshemmede

Jeg vil samarbeide med Voldsløkka barnehage for hørselshemmede barn underveis i produksjonsfasen, for å få mer kunnskap og forståelse og ta dem inn underveis i arbeidsprosessen for å undersøke hva som kommuniserer best av det vi utvikler av scener. Det vil si at barnehagen tar med noen barn til vårt prøvelokale hvor barna får se på en scene vi har laget, og vi vil sammen med barnehage personell se om scenen / tablået kommuniserer med barna eller ikke. En av utøverne i forestillingen som medvirker som musiker er hørselshemmet. Hun vil bidra med sine erfaringer.

2.b Etiske refleksjoner: Se vedlegg intensjonsavtale fra Voldsløkka barnehage. Samarbeidet ville være i nært samarbeid med Voldsløkka barnehage. De foresatte vil få et eget informasjons skriv om at ICB produksjoner ønske å skape en dansekunst forestilling som hun ønsker skal være tilpasset hørselshemmede barn. I den forbindelse så trenger kompaniet å gjøre et undersøkende arbeid, ved å prøve ut enkelt scener som bl.a.ua gjennom lek, og taktile rekvisitter, for å se hvordan det kommuniserer med barna. «Følger de med? Fanger det interesse? Kjenner de noen vibrasjoner i hånden sin når de tar på et eple med vibrasjon i seg? Opplever de en mørk bass lyd gjennom et piano? Hva fokuserer barna mest på i en enkelt scene som blir prøvd ut?

Ved å gjøre et slikt undersøkende arbeid sammen med pedagoger fra barnehagen, så vil vi få en viktig informasjon som vil være svært betydningsfull for selve produksjonsfasen i hvordan forestillingen vil bli utarbeidet. Målet er å kommunisere og derfor så er vi nødt til å gjøre et undersøkende arbeid.

3.Mål. Målsetningen er å skape en forestilling for hørselshemmete barn, hvor jeg ønsker å gi dem en opplevelse av dansekunst, som er satt inn i en visuell og taktil ramme, som jeg håper kan skape glede engasjement, og opplevelse i øyeblikket.

4.Tematikk for forestillingen er humor, felleskap og anerkjennelse. Jeg vil skape en forestilling som skal ha fokus på humor, felleskap og anerkjennelse som små barn kan gjenkjenne og som kan gi dem en øyeblikks opplevelse av glede og gjenkjennelse. For glede og humor oppfattes av veldig mange som noe grunnleggende i livet, følelser som uttrykker noe veldig dypt menneskelig. Latteren viser at vi lever og at vi kan glede oss over livets merkverdigheter. Humor er viktig for overlevelse. Evnen til å gjenkjenne mønstre umiddelbart og ubevisst har vært et viktig våpen i menneskers kamp for tilværelsen. Det gjorde oss i stand til å raskt forstå omgivelsene, og fungere effektivt i ulike situasjoner. Barn forstår humor lenge før de begynner å forstå språk, noe som tyder på at humor er en av de tidligste kognitive prosessene som dannes. Humor handler om å være tilstede i øyeblikket. Den første latteren hos et barn kan vi som regel oppleve i løpet av de første leve månedene. Det er vanligvis «kiling» eller annen fysisk kontakt som starter det hele. Små barn kan le av uvanlige bevegelser og overraskende ting. Hvert utviklingstrinn har sine oppgaver, og når barnet strever med disse kan de ofte selv bruke humor for å løse situasjonen. De små kjenner seg igjen i rar og ustø gange, fall, søling med mat og drikke. De identifiserer sin egen kroppsbevissthet og utvikling, og synes dette er moro. Vennskap er viktig for små barn, og i barnehager har barna gjerne sitt eget stammebrøl og samme fysiske uttrykk som for eksempel, at unger hyler entusiastisk og dunker koppene i spisebordet. Dette er moro for barna, og gir opplevelse av gruppefellesskap. Det samme fellesskapet kan oppleves når et par unger sammen kaster klosser på gulvet. Målet er ikke å gjøre noe de voksne ikke liker, men å imitere hverandre og oppleve at de er sammen. Slik humor er inkluderende, og ungene gir hverandre anerkjennelse.

5.Forløp/ Scenario/ form og virkemidler: Forestillingens varighet er 30 min, hvor barna vil bli invitert til interaksjon underveis i forestillingen. Etter endt forestilling får barna komme inn i scenerommet hvor de får undersøke de vibrerende rekvisitter å hilse på utøverne.

Forestillingen bygges opp ved bruk av koreografi, regi, musikk, vokallyder, sang, objekter, scenografi og kostymer og lyssetting i en sidestilt dramaturgi. Det vil ikke være en lineær historie som fortelles, men tablåer over situasjoner og hendelser som glir over i hverandre. Scenerommet er i en jungel landskap hvor publikum sitter på tre sider av scenerommet.

I forestillingen møter vi to vesener som kan minne om to apekatter i deres fysiske uttrykk. De er lekne og umiddelbare i sitt samspill med hverandre, og svært nysgjerrige over hva de kan gjøre med sitt fysiske og verbale språk, men også med deres omgivelser. Med bevegelser og dans, akrobatikk og vokale lyder, skaper de underfundige og humoristiske situasjoner i en magisk jungel hvor de prøver å utfordre og imitere hverandre med å overraske å overgå hverandre med humoristiske ideer og påfunn. På den ene kortsiden av scenen sitter en musiker og spiller piano/ keyboard. Utøverne skal i enkelte scener dele ut rekvisitter til barna med forskjellige vibrasjoner i seg. Dette vil være i forhold til handling og situasjon på scenen. Formålet er at barna skal også få en taktil opplevelse. Målet er en forestilling hvor det er stor vekt på det visuelle auditive og taktile i møte med det fysiske uttrykket, som skal utgjøre en sanselig helhet. Forestillingen skal ta utgangspunkt i tematikken barns, humor, felleskap og annerkjennelse, som vil danne en rød tråd igjennom forestillingen.

Det er en stor utfordring å prøve å skape noe som skal oppfattes humoristisk for små barn og formidle dette på en riktig måte til de aller yngste. Det er lett at det kan bli for tilgjort, eller overspilt, og det ligger et stort arbeid i at utøverne må være i en ekte tilstedeværelse ut i fra situasjoner og handlinger som fremkaller en genuin humor, som er og blir et utfordrende undersøkende arbeid. Men det som trigger meg er å kaste meg inn i nye utfordringer å gå nye veier, å se om det sceniske uttrykket kommuniserer med de aller yngste, og ikke minst hørsel hemmede små barn. Å skape stor kunst for små barn er aldri en lett utøvelse og det finnes ingen sikkerhetsnett.

Koreografien vil uttrykkes i et samtidsrettet dansespråk. I starten av produksjonsfasen leter jeg etter et egnet bevegelsesspråk for å finne et særegent danse språk til de to utøverne. Det skal være et tett samspill mellom utøverne og jeg tenker at de skal både løfte og bruke hverandres kropp til å skape forskjellige situasjoner og handlinger. De skal klatre opp og ned på strå taket, file seg ned i snorer, hoppe høyt og lavt, kripe over og under og sidelengs i scenografien, og på gulvet. Bevegelsene koreograferes i forskjellige nivåer i scenerommet.

Musikken: Musikk og lyder oppleves ulikt for hørsel hemmede barn da det er ingen som hører likt. Hørseltap er meget forskjellig hos de forskjellige barn. Jeg

har forstått det slik fra hørsel hemmede at musikken ikke bør være for «bråkete» og heller ikke for rask. Derfor tenker jeg at musikken kan både være langsom men også dynamisk. Jeg tror elektronisk musikk kan være spennende og sanselig og gjerne med lyder som er knyttet til humor også. Jeg ønsker å bruke pianomusikk i forestillingen fordi dette instrumentet kan oppfattes av mange hørselshemmede, da det er et kraftig instrument. Musikken skal komponeres av komponist Vidar Løvstad, som jeg har hatt glede av å jobbe med i to av mine tidligere forestillinger for barn. Musikken komponeres elektronisk, og deler av musikken skal være på tape. Den ene utøveren på scenen er musikeren Rita Lindanger som er hørselshemmet og som skal spille live på piano/ keyboard. Musikken hun spiller på piano/ keyboard skal være inspirert av stumfilm men også av ny musikk og i dialog til det sceniske uttrykket. Musikken hennes skal være stemningsfull og skape spennende og magiske lydkulisser. Rita Lindanger lang erfaring som pianist, og i de siste årene har hun jobbet som skuespiller bl.a. for Grusomhetens teater. Rita Lindanger vil være en viktig aktør i det sceniske forløpet og ikke minst det musikalske og den erfaringen hun besitter med hørsel hemmede. Musikeren kjenner veldig godt til de forskjellige lyder og frekvenser de forskjellige barn kan oppfatte som vil være svært nyttig. Jeg finner det viktig, utfordrende og spennende å ta fatt på dette arbeidet. Musikken skal bidra til at både situasjoner oppstår, underbygge stemninger og skape kontraster i de forskjellige tablåene i samspill med bevegelse/dans. Musikken er et gjennomgående virkemiddel for framdrift og overganger i forestillingen.

Scenografi Scenografien er i grønn og jord farger som en visuell ramme for forestillingen. I scenerommet er det en pergola 6x 4, meter, med stråtak, med oppheng av slyngplanter og eksotiske frukter og blomster. Det er 6 stolper som fester taket. I scenerommet finnes det palmetrær og en grønn dansematte som er 6 m lang og 4 meter bred. Et tau henger i rammen i taket, som de to utøverne kan svinge seg i. To stiger settes opp ved hvert hjørne av pergolaen. På venstre kortside sitter musikeren/ pianisten på en stol og spiller på piano. Publikum sitter på de tre sidene rundt dansematten, på puter i duse grønn farger. Scenografien skal være tilpasset turné.

Objekter og rekvisitter: Bananer, marrakecher, appelsiner, claves, og kokosnøtter i forskjellige størrelser ligger rundt omkring fordelt i scenerommet. Rekvisittene skal bidra til det musikalske og visuelle uttrykket. Rekvisittene skal ha forskjellige vibrasjoner i seg slik at barna får en taktil opplevelse når utøverne skal invitere barna til interaksjon.

Kostymer: Musikeren har en ananas hatt på hodet og en oransje velur kjole. Danserne har kortermet genser og langbukse i lyse jord farger.

Lys: En enkel lyssetting. Lyset skal bidra til å skape stemninger og visuelle tablåer i samarbeid med de andre virkemidlene. Jeg tenker varmt sol lys, men også et lys som skaper andre assosiasjoner som for eksempel måneskinn og natt

I arbeidsprosessen; er det planlagt å invitere barn fra døvebarnehagen for å se hvordan enkelt scenene kommuniserer med barna. Vi vil også prøve ut de taktile rekvisittene som skal lages av Notam, Norsk senter for teknologi i musikk og kunst. Samarbeidet med NHL er svært verdifullt, hvor de vil bidra med markedsføring, promotering av forestillingen via deres nettsider. Dansens hus ønsker å programmere forestillingen med arbeidstittel Honkey Monkey med 10 forestillinger. 8 (se intensjons avtale) Jeg vil også ta kontakt med andre spillesteder, for målet er at forestillingen skal få et langt liv, ved at den vises også andre steder rundt om i landet etter de 10 planlagte forestillingene. Hvis prosjektet mottar finansiering vil jeg umiddelbart arbeide for at forestillingen kan få mulighet til flere gjestespill rundt omkring i Norge men også i utlandet.

6. Gjennomføring og Framdrifts plan:

Vår 2018: (Januar 2018) Forprosjektering: Møte med barnehagen Voldsløkka for hørselshemmede barn. Sende ut informasjon brev om det planlagte prosjektet. Møte pedagoger og barn i barnehagen. Møtevirksomhet med medvirkende kunstnere i prosjektet, Notam. (Norsk senter for teknologi og kunst) og forsker fra HIO Frode Søbstad om Barns humor i alderen 1-4 år. Samle inn materiale og informasjon, planlegge tidskjema og produksjonsfasen med prøver og produksjonsplan. Planlegging av scenografi rekvisitter, skissetegninger, og plan for utvikling og utforming av rekvisitter med vibrasjoner i seg, Planlegging av musikk samarbeid med komponist og musiker/utøver. Planlegging ide skisse av lysdesign.

Vår 2018: Produksjonsfase 7,5 uke: Februar– april 2018. Utvikling og utforskning av koreografi/regi og ideer for forestillingen. Skape koreografi materiale. Produksjon av komponering av musikk scenografi og kostymer, og lysdesign. Utvikling av visuelle sceniske tablåene. Voldsløkka barnehage vil bli invitert under arbeidsprosessen, for å undersøke hva som kommuniserer av bevegelser, visuelle tablåer, det taktile og rekvisitter med vibrasjoner i seg. Prøve ut forskjellige dansesekvenser og bevegelser ut i forhold til hvilke musikalske uttrykk. Musikk og lyder oppleves ulikt for hørsel hemmede barn da det er ingen som hører likt så skal det forskes i forskjellige dype musikktoner og lyder og se hvordan barna korresponderer. Jeg planlegger å vise 10 forestillinger på Dansens Hus, og 2 forestillinger Bærum Kulturhus og 2 forestillinger Asker Kulturhus. I samproduksjon med kulturhus og teater hus bistår de med gratis scenelokale med all sin teknikk og teknikere, samt at de markedsfører forestillingen, mot at de mottar billett inntektene for forestillingen. Jeg planlegger et langt liv for forestillingen hvor jeg vil invitere flere teatersjefer fra ulike Kulturhus i Norge, men også fra utlandet under vår spilleperiode på

Dansens Hus. Produsent for ICB produksjoner skal arbeide for at forestillingen skal få mulighet til å bli vist flere steder i Norge men også i utlandet.

7. Medvirkende i prosjektet Monkey Honkey

Inger Cecilie Bertran de Lis er prosjektleder, produsent koreograf for prosjektet Hun har skapt flere kritikerroste forestillinger rettet mot barn i forskjellige alderstrinn. Hun mottok Statens 3 årig arbeidsstipend 2010-2012 for å kunne fordype seg i arbeide med scenekunst for barn. Hun var invitert som første norske koreograf til den årlige barnefestivalen «El mes de petit de tots» i Barcelona høsten 2016 hvor hun viste forestillingen «Lala POP» for barn fra 0-3 år (se cv og webside: icbproductions.com)

Regi og dramaturg er Robert Skjærstad vil arbeide i tett samarbeid med koreograf og prosjektleder Bertran de Lis. (se cv) Robert Skjærstad arbeider som freelance skuespiller og har vært engasjert bla ved National teateret Oslo Nye teater, Trøndelag teater. Robert har hatt flere ledende filmroller bl.a. Amatørene, Hawaii Oslo, og Budbringeren hvor han mottok Amandapris for beste mannlige hovedrolle. I de senere har han arbeidet i tett samarbeid med ICB Produksjoner i utvikling av scenekunst for barn. (se cv)

Scenograf: Carl Nilssen -Love er forestillingens scenograf, og har lang bakgrunn som scenograf for bl.a. forestillinger oppsatt på Dansens Hus og Tou scene i Stavanger, og Bærum Kulturhus

Musiker og skuespiller Rita Lindanger har lang erfaring som musiker og stor erfaring med hørselshemmete. I de senere år har hun vært med i flere teater produksjoner med Grusomhets teater som aktør og musiker. (se cv).

Komponist Vidar Løvstad har komponert musikk for forestillinger bl.a. på Det Norske teateret, Dramatikkens hus og Dansens Hus og har vært komponist på av to av Bertran de Lis sine tidligere forestillinger

Kostymedesigner: Signe Vasshus er Kunsthøgskolens kostymedesigner og har lang fartstid med å skape kostymer for scenekunst produksjoner på flere ledende scener i Norge.

Danserne: Anne Lise Pettersen og Mikael Rønne er utdannet fra Kunsthøgskolen danselinje, og svært ettertraktete freelance dansere som har vært med i flere danse produksjoner både inn og utland.

Jeg håper på et positivt svar

Mvh Inger Cecilie Bertrán de Lis

